

Katarzyna Kowalczyk

ORCID: 0009-0008-5008-7892

ko85009@stud.uws.edu.pl

Uniwersytet w Siedlcach

Studenckie Koło Naukowe Ratownictwa Medycznego

**V Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu
„Wojna i Bezpieczeństwo Militarne” nt. „Drogi do Pokoju”,
Siedlce 30 listopada-1 grudnia 2023 r.**

DOI: 10.34739/doc.2024.21.26

Organizatorzy i Cel Konferencji

V Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Wojna i Bezpieczeństwo Militarne” nt. „Drogi do Pokoju”, zorganizowana przez Instytut Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu w Siedlcach oraz Instytut Państwowego Zarządzania Uniwersytetu Narodowego im. Wasyla Karazina w Charkowie (Ukraina), odbyła się w dniach 30 listopada – 1 grudnia 2023 r. w formie hybrydowej. Patronami honorowymi byli: Polskie Towarzystwo Nauk o Bezpieczeństwie, Bałtycka Akademia Międzynarodowa w Rydze i Interdyscyplinarne Centrum Badawcze Uniwersytetu Warszawskiego „Tożsamość – Dialog – Bezpieczeństwo”, Centrum Badania Opinii Społecznej.

Celem konferencji była prezentacja wyników badań w obszarze poznawczym wojny i pokoju w ujęciu dyscyplin naukowych: nauk o bezpieczeństwie, filozofii, socjologii, nauk o polityce, etyki, historii, nauk o zarządzaniu, prawa, kulturoznawstwa oraz przeprowadzenie multi i interdyscyplinarnego dyskursu nad tymi zjawiskami w XXI wieku, w różnych kontekstach, płaszczyznach oraz odniesieniach. W związku z dużą liczbą prelegentów oraz różnorodną tematyką prezentowanych przez nich referatów obrady podzielono na 2 dni. Pierwszego dnia było 5 części obrad plenarnych z przerwami pomiędzy, a drugiego dnia 4 części podzielone na 2 oddzielne panele.

Teza konferencji

Wojna to zwykle okres długotrwałych i intensywnych walk, konfliktów zbrojnych pomiędzy państwami lub grupami społecznymi. Może mieć różne przyczyny, takie jak dążenie do zdobycia terytoriów, zasobów naturalnych, wpływów politycznych czy ideologicznych. Wojna prowadzi do zniszczenia infrastruktury, zaburzenia gospodarki, a także nieodwracalnych strat w ludziach, dobrach kultury, zwierzętach oraz pozostałym środowisku naturalnym. Jest to sytuacja, której cały cywilizowany świat stara się uniknąć (nieraz za wszelką cenę), ponieważ prowadzi ona do ogromnych cierpień i nieszczęść, nie tylko pokonanych, ale sieje spustoszenie, zwłaszcza psychiczne oraz moralne, również wśród zwycięzców. Współcześnie istnieją różnorodne mechanizmy międzynarodowe, zwłaszcza prawne, mające na celu zapobieganie wybuchowi wojen oraz rozwiązywaniu konfliktów polityczno- militarnych poprzez negocjacje i mediacje. Każdą wojnę winien bowiem kończyć pokój, gdyż jak mawiał Platon, wojna powinna być jedynie środkiem do utrwalenia pokoju, a pokój nie powinien być traktowany jako środek przygotowania się do nowej wojny.

Bezpieczeństwo militarne można rozumieć jako stan państwa, zapewniający jego ochronę przed zewnętrznymi zagrożeniami, takimi, jak np. agresja militarna/hybrydowa ze strony innych państw czy podmiotów niepaństwowych. Oznacza to, że państwo musi posiadać silną, skuteczną armię, będącą w stanie obronić granice i terytorium kraju oraz jego żywotne interesy na arenie międzynarodowej. Tak więc, zagwarantowanie bezpieczeństwa militarne jest jednym z podstawowych zadań władz państwowych. Najdotkliwszym skutkiem społeczno- politycznym wojny w wyniku okupacji przez agresora, jest utrata suwerenności i niepodległości zaatakowanego państwa, ze wszystkimi, negatywnymi tego stanu rzeczy skutkami dla jego społeczeństwa. W ekstremalnych przypadkach może dojść do trwałej lub, jak pokazuje historia Polski, długotrwałej eliminacji organizmu państwowego z mapy politycznej świata.

Drogi do pokoju mogą być różne, ale oprócz samego wypracowania i utrwalania pokoju, trzeba też stworzyć warunki, w których wojna staje się niemożliwa. Czy świat bez wojen jest możliwy? Wojna i pokój znajdują się w obszarze poznawczym wielu dyscyplin naukowych, zwłaszcza społecznych oraz humanistycznych. Problematyka ta, ze względu na złożoność jej natury, wymaga multidyscyplinarnego postrzegania. Stąd też wydaje się zasadnym, iż dyskurs w tym obszarze powinien uwzględniać wiele kontekstów wskazujących na etiolo-

gie, istotę, charakter, specyfikę, przebieg i konsekwencje przedmiotowych zjawisk, kształtujących bezpieczeństwo personalne i strukturalne w trzeciej dekadzie XXI wieku.

I dzień obrad

Pierwszy dzień obrad podzielony był na 5 części obrad plenarnych. Uczestników i gości przywitał dr. hab. Mariusz Kubiak, prof. ucz. Uroczyście otworzył konferencje JM Rektor prof. dr hab. Mirosław Minkina, a wystąpienie wprowadzające prof. dr hab. Ryszarda Rosy podkreśliło znaczenie interdyscyplinarnego podejścia do problematyki pokoju.

Obrady plenarne, część I

Sesję moderowali JM prof. dr hab. Mirosław Minkina, prof. dr hab. Ryszard Rosa, dr hab. Malina Kaszuba, prof. ucz., dr hab. Stanisław Topolewski, prof. ucz., i dr hab. Mariusz Kubiak, prof. ucz. Wśród prezentacji znalazły się takie tematy jak: *Adaptacja NATO do zmieniającego się środowiska bezpieczeństwa międzynarodowego. Jaka przyszłość NATO?* prof. dr hab. Maciej Marszałek z Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie; *Dialektyka pokoju i wojny z perspektywy idealistycznej i realistycznej* dr hab. Krzysztof Drabik, prof. ucz. z Uniwersytetu w Siedlcach; *Wpływ kryzysu klimatycznego na współczesne konflikty* dr hab. Marek Leszczyński z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach; *Wojna o zasoby naturalne – rzeczywistość czy predykcja przyszłości* płk dr hab. Marek Bodziany z Akademii Wojsko Lądowych im. gen. T. Kościuszki; *„Kultura pokoju” drogą do pokoju. Bronisław Malinowski o wojnie i pokoju* prof. dr hab. Stanisław Jarmoszko z Uniwersytetu w Siedlcach; *Długa droga Ukrainy do NATO* dr Jakub Olchowski z Instytutu Europy Środkowej w Lublinie.

Obrady plenarne, część II

Sesję moderowali dr hab. Ewa Marciniak, dr hab. inż. Robert Białoskórski, prof. ucz., kmdr dr hab. Bartłomiej Pączek i dr hab. Marek Delong, prof. ucz. Wśród prezentacji znalazły się takie tematy jak: *Wojna Rosja-Ukraina 2022-2023. Refleksje z zakresu sztuki wojennej* prof. dr hab. Andrzej Polak z Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie; *Wojskowe aspekty implementacji porozumień pokojowych. Czego uczą doświadczenia z Bośni i Hercegowiny* dr hab. Eugeniusz Cieślak z Baltic Defence College w Tartu – w formie online;

Making peace with Russia. Lessons from Georgia amb. Shota Gvineria z Baltic Defence College w Tartu – w formie online); *Peace towards Russia in populist discourse* Louis Wierenga z Baltic Defence College w Tartu – w formie online); *Lessons from the war in Ukraine* prof. Boris Manov, prof. Valentina Milenkova z Południowo-Zachodniego Uniwersytetu „Neofit Rilski” w Błagojewgradzie – w formie online.

Obradny plenarne, część III

Sesję moderowali prof. dr hab. Maciej Marszałek, prof. dr hab. inż. Andrzej Żebrowski, prof. dr hab. Andrzej Polak i dr hab. Jarosław Teska. Wśród prezentacji znalazły się takie tematy jak: *Wojna i pokój z perspektywy filozofii bezpieczeństwa. Stanowisko Profesora Ryszarda Rosy* prof. dr hab. Robert Ptaszek z Instytutu Badań Edukacyjnych; *Znaczenie filozofii i mądrości dla bezpieczeństwa podmiotów fizycznych i prawnych* prof. dr hab. Marian Cieślarczyk z Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie; *Wybrane psychospołeczne aspekty prowadzenia walki przez indywidualny podmiot bezpieczeństwa* dr hab. Juliusz Piwowarski, prof. ucz. z Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON w Krakowie; *The refugee policy of the Visegrad Group countries after the Russian invasion of Ukraine in 2022* dr Diana Ivanova z Południowo-Zachodniego Uniwersytetu „Neofit Rilski” w Błagojewgradzie – w formie online; *Konflikt vs. rozwój. Stare i nowe dylematy w obszarze bezpieczeństwa strukturalnego i personalnego* dr Monika Zawartka z Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON w Krakowie.

Obradny plenarne, część IV

Sesję moderowali prof. dr hab. inż. Andrzej Glen, dr hab. Juliusz Piwowarski, prof. ucz., ppłk dr hab. inż. Anna Borucka, prof. ucz., i dr hab. Paweł Szmitkowski, prof. ucz. Wśród prezentacji znalazły się takie tematy jak: *Polska Marynarka Wojenna w koalicyjnych działaniach „Pustynna Burza”* prof. dr hab. Jerzy Będźmirowski z Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni; *Marynarki wojenne Bułgarii i Rumunii wobec wyzwań XXI wieku* dr hab. Tomasz Skrzyński z Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie; *Przygotowanie budowli ochronnych na wypadek zagrożenia wojennego – stan i perspektywy rozwoju w Polsce* dr hab. Aleksandra Skrabacz, prof. ucz. z Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie; *Przygotowanie*

obronne obiektów użyteczności publicznej i infrastruktury krytycznej w Polsce – współczesne zagrożenia i szanse mjr rez. dr inż. Jarosław Stelmach z Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON w Krakowie; *Obecna sytuacja geopolityczna Polski a problemy readaptacji polskich weteranów wojennych* kpt dr Grzegorz Piątkiewicz z Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej.

Obrady plenarne, część V

Sesję moderowali prof. dr hab. Jacek Zieliński, dr hab. Aleksandra Skrabacz, prof. ucz., dr hab. Tomasz Skrzyński i dr Sylwia Zakrzewska. Wśród prezentacji znalazły się takie tematy jak: *Ruch turystyczny zagrożeniem dla bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Wybrane aspekty* prof. dr hab. inż. Andrzej Żebrowski z Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON w Krakowie; *Indshaping, mindreading i mind-wandering jako formy modyfikowania umysłu stwarzające możliwości twórczego działania w sytuacjach trudnych* dr Wojciech Czajkowski z Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON w Krakowie; *Dylematy ubóstwa i głodu jako konsekwencje konfliktów zbrojnych w raportach „Klubu Rzymskiego”* dr Anna Dziurny z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; *Aspekty prawne zmian kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP roku 2023* płk rez. dr Zbigniew Nowak z Uczelni Techniczno-Handlowej im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie; *Wpływ migracji na porządek publiczny* dr inż. Ewa Makosz z Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON w Krakowie. Ostatnim elementem pierwszego dnia była dyskusja na wcześniej poruszane tematy.

II Dzień obrad

Panel I, cz. 1

Sesję moderowali prof. dr hab. Bernard Wiśniewski, prof. dr hab. Robert Ptaszek, prof. dr hab. Jerzy Będźmirowski i dr hab. Marlena Lorek. Wśród prezentacji znalazły się takie tematy jak: *Panowanie w powietrzu jako niezbędny warunek osiągnięcia powodzenia w połączonej operacji obronnej oraz zapewnienia bezpieczeństwa państwa* gen. rez. dr hab. inż. Jan Rajchel z Uniwersytetu w Siedlcach; *Zapewnienie przewagi w powietrzu warunkiem sine qua non współczesnych konfliktów zbrojnych. Wnioski z wojny na Ukrainie* płk dr hab. Tadeusz Zieliński, prof. ucz. z Akademii Sztuki Wojennej

w Warszawie; *Wyzwania dla współczesnej sztuki wojennej* płk dr hab. Jacek Lasota, prof. ucz. z Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie; *Metodyka walki informacyjnej we współczesnych konfliktach zbrojnych wspartej algorytmami AI* kpt. dr hab. Marcin Górnikiewicz z Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie; *Przyczyny wojen w ujęciu historycznym i psychospołecznym* dr Jolanta Grębowiec-Baffoni, Researcher at Reasearch & Inestigation – Economic Crime Studies, Milano – w formie online; *Rola bezzałogowych statków powietrznych w ochronie granicy państwowej* dr hab. Rafał Parczewski z Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie; *Wychowanie obywatelskie w aspekcie poszukiwania dróg pokojowego rozwiązywania konfliktów* doc. dr Józef Szymeczek z Uniwersytetu Ostrawskiego – w formie online; *Low carbon transition and the war in Ukraine (in the frame of the project „Cluster for innovative Energy”)* Rafał Kasperowicz, Széchenyi István University, Győr.

Panel I, cz. 2

Sesję moderowali dr h.c. prof. dr hab. Andrzej Misiuk, prof. dr hab. Stanisław Jarmoszko, dr hab. Krzysztof Drabik, prof. ucz. i gen. rez. dr hab. inż. Jan Rajchel, prof. ucz. Wśród prezentacji znalazły się takie tematy jak: *Sakralizacja armii we współczesnej Rosji* dr hab. Marek Delong, prof. ucz. z Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza; *Destabilizacja bezpieczeństwa europejskiego w świetle działań wojennych Rosji na Ukrainie* dr Adam Kwiatkowski z Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku; *Medical support of uniformed services during war activites* dr Peter Havai, University of Security Management in Kosice – w formie online; *Dezinformacja w cyberprzestrzeni jako narzędzie wywołania strachu w związku z wojną na Ukrainie* dr Paweł Łabuz z Wyższej Szkole Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu; *The information component in the Russian-Ukrainian war* dr Iryna Peresypkina, V. N. Karazin Kharkiv National University.

Panel II, cz. 1

Sesję moderowali prof. dr hab. Marcin Jurgilewicz, płk dr hab. Tadeusz Zieliński, prof. ucz., kpt dr hab. Marcin Górnikiewicz, prof. ucz. i dr Agnieszka Araucz-Boruc. Wśród prezentacji znalazły się takie tematy jak: *Wybrane wielkości gospodarcze czasu wojny* dr hab. Jarosław Teska, prof. ucz. z Akademii Marynarki Wojennej; *Organization of power in Ukraine at the regional level during martial law* prof.

Yurii Kuts, V. N. Karazin Kharkiv National University – w formie online; *Youth migration under the conditions of war: estimates for Ukraine's postwar recovery perspectives* prof. ScD., Halyna Mishchuk, Széchenyi István University, Győr; *Etiologia wojny w Iraku i w Ukrainie – analiza porównawcza* dr Irena Żukowska z Sobotniej Szkoły w Walsall im. Polskich Sił Powietrznych w Wielkiej Brytanii, Oddział w West Bromwich – w formie online; *Podchorążowie Wojskowej Akademii Technicznej w przeciwdziałaniu sytuacjom kryzysowym na przykładzie pandemii COVID-19* ppłk Krzysztof Patrejko z Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie; *Powers of Local Self Government in Ukraine under martial law* dr Galyna Kuts, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University – w formie online; *Selected aspects of crisis management in the Czech Republic* col. PhD Stepan Kavan, University of South Bohemia, Czeskie Budejovice – w formie online.

Panel II, cz. 2

Sesję moderowali dr hab. Marek Leszczyński, prof. ucz., dr hab. Cezary Kalita, prof. ucz., płk dr hab. Marek Bodziany, prof. ucz. i płk dr hab. Jacek Lasota, prof. ucz. Wśród prezentacji znalazły się takie tematy jak: *Rola Straży Granicznej w zwalczaniu przestępczości* dr hab. Marlena Lorek, prof. ucz. z Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza; *Rola mediów w czasie wojny (na przykładzie wojny rosyjsko-ukraińskiej)* dr Agata Krzywdzińska z Uniwersytetu Jagiellońskiego – w formie online; *Powroty na Zaolzie. Z pamiętników żołnierzy alianckich* doc. dr Jana Raclavska z Uniwersytetu Ostrawskiego – w formie online; *Wyzwania dla mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce w czasie pokoju* dr Irena Malinowska z Wyższej Szkoły Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu; *Psychology of Security. Preparation of Individual Subject of security for nowadays functioning in Kiev* dr Vasyl Zaplatynskyi, University of Physical Culture in Kiev – w formie online.

Konferencja zakończyła się dyskusją, podczas której uczestnicy mieli okazję zadać pytania dotyczące prezentowanych referatów oraz wymienić się spostrzeżeniami na ich temat. Po zakończeniu dyskusji dr hab. Mariusz Kubiak, prof. ucz. dokonał podsumowania i uroczystego zakończenia obrad dziękując wszystkim za przybycie, wygłoszenie wartościowych referatów, wystosowując jednocześnie serdeczne zaproszenie do wzięcia udziału w kolejnych edycjach. Kon-

ferencja „Drogi do Pokoju” była wyjątkową platformą wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie bezpieczeństwa, polityki i społeczeństwa. Prelegenci, będący autorytetami w swoich dziedzinach, skupili się na różnorodnych aspektach konfliktów i pokoju, od kwestii geopolitycznych po społeczne i kulturowe. Sesje plenarne i panele dyskusyjne podkreśliły złożoność współczesnych wyzwań i potrzebę interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania konfliktów. Wydarzenie to stanowiło ważny wkład w rozwój naukowy i praktyczny w obszarze nauk o bezpieczeństwie.